

Obsah: **Úvodník - List opad', ale co s ním?**

Sportovní zprávy

Zprávy ze školy

Stopem přes tři oceány III.

Informace, zprávy, inzerce

Úvodník - List opad', ale co s ním?

Když něco trápí jednoho občana, je velmi pravděpodobné, že stejný problém mohou mít i další. Proto námětem dnešního úvodníku nebude jenom nerudovská otázka "Kam s ním?", ale následně i celá lavina jiných problémů, které by naše noviny mohly pomáhat řešit. Vzpomínáte na povinnou četbu - Malostranské povídky - a na problém, jak má v Praze starý mládenec zlikvidovat starý slamník? Pokud ne, připomenu, že po marných pokusech o legální způsob vyhodil starý slamník z okna na ulici - a úklidová služba města (popeláři), která původně odmítala slamník konkrétní osobě odvézt, pohozený slamník již v kompetenci odvozu měla. Nechci tím nabádat spořádané občany, aby shrabané listí jednoduše vyvezli na ulici. Pálit ho ale samozřejmě nesmějí - a za klobouk se jim také nevejde. Jak to celé začalo?

Na ulici se mě přítel zeptal, jak likviduji spadané listí. Tím spustil celou lavinu akcí. Až do letošního podzimu jsme nahrabané listí i posekanou travu vyváželi na kompost. Za pár let je z tlejícího listí i trávy báječná zahradní zemina. Bohužel listí je každoročně díky náletům listnáčů stále víc - a náš kompost je přeplněný. Ohrádka již dávno zetlela - a nahrabané listí rozfoukává podzimní vítr zpět do zahrady. Vzpomněl jsem si na devadesátá léta minulého století, kdy mnohé z nás napadaly myšlenky o tom, v čem podnikat. Tehdy jsem neuspěl s návrhem, aby město zřídilo na nějakém volném prostranství (např. u remízků vedle cesty od lesnického učiliště k muchomůrce) výrobu trávníků a zahrádkářské zeminy, spojenou se štěpkováním větví a kompostováním posekané trávy z celého města. Dnes už chápu, že tohle může organizovat a úspěšně provozovat jedině schopný soukromník. Vzpomněl jsem si na začátek léta, kdy mě navštívil mladý inženýr Tomáš Němec a dával do našich novin inzerci na firmu GRAS, která provozuje zahrádkářskou a krajinářskou architekturu. V úzké spolupráci s městem bychom mohli zabít dvě mouchy jednou ranou. Zbavit občany starostí, kam se zahradním odpadem - a kde získat za solidní cenu kvalitní zeminu pro zahrádkáře i maminy, které pěstují květiny do oken a do bytů.

Byla řeč o lavině. Nejprve jsem zjistil, že mi to dost dlouho trvá, než najdu telefonní číslo, o kterém vím, že bylo v inzerci našich novin.

Ergo kladívko, měl bych co nejdříve vyhotovit obsah všech ročníků našich místních novin. A za druhé: Znovu mi to připomnělo, že zřejmě nejen já toužím po aktuálních svobodských zlatých stránkách. Už nás předběhla i janskolázeňská Fontána, která do svého posledního čísla vložila místní telefonní seznam. Naštěstí jsou v něm uvedena čísla i mnohých svobodských institucí, služeb a obchodů, takže máme základ pro zlaté stránky našeho mikroregionu. Na mé výzvy o zaslání nebo zavolání nových čísel telefonů a mobilů nikdo nereagoval. Proto vytiskneme seznam, který nám dodala Fontána a vystavíme na místech, kde jsou k dostání naše noviny SF. Budete mít možnost seznam doplňovat. Najdete jej i na webových stránkách www.musvoboda.cz. Pokud tento seznam doplníte o všechna zajímavá telefonní čísla obchodů, služeb a institucí v našem městě a okolí, vydáme kompletní Zlaté stránky našeho mikroregionu a vložíme je do některého z příštích čísel SF.

Telefon na oba manžele Němcovy jsem objevil v SF 620 a na druhý pokus jsem se dovolal. Ještě odpoledne jsem měl debatu na téma "Kam s listím?" s panem Ing. Tomášem Němcem, kterého jsem zastihl při rekonstrukci pomníku obětem z I. světové války (v Horním Maršově u kostela). Bohužel akce "městský kompost" by byla vzhledem k náročným technickým a legislativním podmínkám velmi složitá. Přesto bude firma GRAS nad problémem s likvidací listí přemýšlet a připraví své návrhy na řešení.

Dnes bych rád ještě zveřejnil volební výsledky z minulého týdne nejen ve Svobodě, ale i v sousedních obcích - a k tomu přidám důvod, pro který by měla k volbám konečně chodit i mlčící (nebo nadávající) většina voličů.

Čtenářům připravím sérii fotografií nového náměstí před Kolonádou (budou v městské knihovně). Na vaše další náměty se těším.

St. Ondráček

nahoru - obsah

Sportovní zprávy

FOTBAL

III. tř. mužů (závěrečná podzimní tabulka):

1 Baník Rtyně	15	9	4	2	51:26	25	31	
2 FC Vrchlabí B			15	9	1	5	40:22	18
3 SK J.Lázně	15	8	3	4	52:25	27	27	28

4 Jis.Bohuslavice	15	8	2	5	34:30	4	26	
5 Sok. D.Kalná B				15	8	1	6	37:42 -5 25
6 Sokol Vítězná				15	7	3	5	34:26 8 24
7 FC M.Buky B	15	7	3	5	38:31	7	24	
8 Baník Žacléř B				15	6	3	6	39:32 7 21
9 FK Volanov B				15	7	0	8	39:47 -8 21
10 Sok. D.Branná				15	5	3	7	30:35 -5 18
11 HAV. Strážné				15	4	4	7	26:31 -5 16
12 Jis. Borovnice				15	4	3	8	32:49 -17 15
13 MFC Svoboda	15	4	2	9	24:39	-15	14	
14 Sok. Prosečné				15	3	0	12	22:63 -41 9

Soutěž žáků (závěrečná podzimní tabulka):

1 TJ Lánov	21	21	0	0	166:3	163	63	
2 MFC Svoboda	21	13	1	7	72:54	18	40	
3 Sokol Kunčice			18	8	1	9	66:50	16 25
4 Jis. H.Maršov			18	3	0	15	17:111	-94 9
5 Tat.Hostinné B			18	2	0	16	7:110	-103 4

BASEBALL

Brněnská schůzka ligových týmů:

- *Složení ČML 2005:* Bučovice (Prokop), Šumperk (Pros, Mikuska), Hippos (Tichý), Hluboká (Štastný, Drmota), Rýchory (Ondráček), Frýdek-Místek (Pardik, Fajkos), SaBaT Praha (Křepinský), Tempo Praha (Bílek), Louny (Rehak), Blesk Jablonec (Chlup, Kubina), Třebíč (Urbánek), STK ČBA (Dvořák), sekretariát (Votinský), nedostavil se zastupce Chocně.

- *SYSTÉM:* Schváleno hrát základní část bezdivizním způsobem, 12 týmů každý s každým 2x, vždy jeden víkend se stejným soupeřem na stejném hřišti 7 víkendů před letní pauzou, 4 po ní. Předpokládá se účast všech týmů v ČBP, není ale povinná.

- *DVOJZÁPASY:* Postoj k dvojzapasům (2x9 směn) je tento:

(a) chtějí dvojzápasy - Hluboká, Hippos, Blesk, Třebíč, SaBaT, Tempo

(b) nevyžadují dvojzápasy, ale nevadí jim: Bučovice, Frýdek venku, Rýchory

(c) nechtějí dvojzápasy: Šumperk, Frýdek doma, Louny (Louny ještě zváží individuálně dle rozpisu)

V úvodním rozpisu budou jako dvojzápasy rozepsána vzájemná utkání týmů z (a) a utkání mezi týmy z (a) a (b). Jako dva oddělené zápasy budou rozepsána veškerá utkání týmů z (c) a vzájemná utkání týmů z (b). Po vydání úvodního rozpisu bude možné změnit individuálně dohodou soupeřů, po vydání definitivního rozpisu již pouze s manipulačním poplatkem po schválení STK.

*** Chocně sdělí do 30.11. svůj postoj k dvojzapasům

*** Pokud někdo změní názor na dvojzápasy, sdělí to také do 30.11. Začátek dvojzapasů v 13.00, v případě singlu So 16.00 a Ne 10.00.

*** Chocně sdělí požadavek na večerní zápasy a jejich začátek.

- POSTUPY A SESTUPY

Baráž o ExL doporučena jako série na 3 vítězství 7.ExL-2.CML, 1.CML-8.ExL.

Doporučena Baráž o ČML formou turnaje vítězů OP a 11.+12.ČML.

- DŘEVĚNÉ PÁLKY

Předběžně pro dřevo od 2005 - Rýchory, Hluboká, Tempo, Blesk, Bučovice; proti - SaBaT, Šumperk; neví - Louny, Klasik, Hippos, Trebíč. Schváleno hrát dřevem určitě od 2006. Sezóna 2005 podle výsledku hlasování; pokud budou aspoň 2/3 hlasu pro (z doš. "pro" a "proti"), hraje se již i 2005 dřevem.

*** Každý tým pošle na ČBA do 15.11. své závazné stanovisko, zda hrát dřevem již sezónu 2005!

Baráž o ExL dřevem, baráž o ČML lze kovem.

- POŽADAVKY NA TÝMY

Povinnost mládeže navrženo ponechat, neomezovat ani v budoucnu pouze na juniory - nereálné. Požadavek nadhazovače do 21 let nestanovovat, v praxi, buďto stejně hází nebo prostě nejsou. STK CBA zkontroluje před sezonou 2005 hřiště SaBaTu (stará Tegola) a Hippie (Dubina), pokud bude pro ČML 2005 plánováno je využívat.

- ROZHODČÍ

Požadováno vyplácet přes ČBA, formou startovného v soutěži (10000 Kč) bez závěrečného účtování. ČBA žádá týmy o dodání kandidátů pískání, zajistí jejich vyškolení a zařadí je na listinu rozhodčích ČML. Připomínkováno (Klasik) odmítnutí některých kandidátů ze strany Komise rozhodčích. Silně požadováno obsazení všech utkání ČML aspoň 1 rozhodčím; nelze akceptovat 3 rozhodčí na ExL a souběžně neobsazení ČML. Případná neúčast rozhodčích (výjimečná!) musí být oznámena nejpozději ve středu před víkendem, pak zajistí domácí. Rozhodčí by měli více dbát na ustrojení týmu, jednotnost dresu apod.

*** Kluby dodají do 30.11. seznam osob vhodných pro vyškolení a pískání ČML od 2005 nebo 2006.

Tak to je myslím z toho zásadního vše. Děkuji všem za plodné a věcné jednání a předem i za splnění úkolu. Pro jistotu připomínám, že pravomoc zavést všechny navrhované změny do Legislativních norem má pouze Výkonný výbor, závěry schůzky pro něj nejsou závazné, i když neočekávám problémy.

Jirka Votinský, výkonný ředitel ČBA

PRÁCE S DĚTMI A MLÁDEŽÍ

Na tuto sobotu - 20. listopadu jsme opět zajistili pro školáky všech věkových kategorií zájezd do sportovní haly + další tělocvičny v Trutnově (na 3. ZŠ Komenského) od 9.00 do 11.00. Pojedeme zvláštním autobusem v 8.30. Na částečnou úhradu nákladů (pronájem haly + doprava) budeme vybírat od žáků 20,- Kč. Účastníci budou mít společný trénink a podle zájmu i sérii utkání ve florbalu pod vedením trenérů a učitelů.

Zprávy ze školy

TŘÍDNÍ SCHŮZKY na ZŠ Svoboda nad Úpou proběhnou ve čtvrtek 18.11.2004:

- I. stupeň v 16,30 hod. (kromě 4. třídy)
- II. stupeň v 17,00 hodin

Po třídní schůzce v 9. třídě je pro rodiče připraveno informační setkání s náboráři středních škol a učilišť okresu Trutnov.

HALOVÁ KOPANÁ

Naši žáci 5.-7. tříd se zúčastnili ve čtvrtek 11. listopadu okrskového přeboru v halové kopané, který pořádala ZŠ Poříčí. Zvítězili domácí, kteří se dlouhodobě připravují ve školní fotbalové přípravce. Svým soupeřům nastříleli 33 branek! O další tři místa urputně bojovaly tři vyrovnané týmy. Na druhém místě skončila ZŠ Mladé Buky, třetí byli žáci ZŠ Bernartice. Naši kluci obsadili 4. místo v sestavě: Filip Rydal, Matěj Říha, Stanislav Hofman, Vráťa Miškovský, Jakub Eder, Bolek Pospíšil, Petr Beneš a Míša Stehlík. Děkujeme klukům za vzornou reprezentaci školy! Ve čtvrtek 18.11. jede na stejnou soutěž tým starších žáků (7.-9.tř.). Do okresního kola postupuje rovněž jediný tým - a vysokým favoritem je opět ZŠ Poříčí.

O další místa bude bojovat pět školních týmů: Svoboda, Mladé Buky, Radvanice, Bernartice a Horní Maršov. Držíme našim klukům palce.

PŘÍPRAVA FLORBALISTŮ

Na turnaje a okrskové i okresní přebory, které se uskuteční na začátku zimy, se dlouhodobě připravujeme společně se žáky Mladých Buků a Horního Maršova ve větších tělocvičnách o volných sobotách. Prvního tréninku se zúčastnilo 60 dětí a mládeže v sobotu 6.11. ve sportovní hale 3. ZŠ Komenského Trutnov. Uplynulou sobotu (13.11.) společně trénovalo 40 žáků v tělocvičně ZŠ Horní Maršov a tuto sobotu - 20.11. jedeme opět na 3.ZŠ Komenského, kde budeme mít na dvě hodiny k dispozici dvě tělocvičny (sportovní halu a velkou tělocvičnu). Odjíždíme zvláštním autobusem v 8.30 ze Svobody náměstí a cestou přibíráme hráče v Mladých Bukách. Návrat v 11.30. Od účastníků vybíráme po 20,- Kč na úhradu nájmu tělocvičny a částečnou úhradu jízdného (zbytek doplácí zúčastněné školy).

V situaci, kdy děti mohou cvičit jen v malých tělocvičnách a ještě nejsou vhodné podmínky pro lyžování, mají děti báječnou možnost tréninku ve velkých tělocvičnách. Žákům, kteří ještě nemají vlastní

výzbroj, hokejky zapůjčíme. Florbal patří k oblíbeným sportům současné mládeže a bylo by škoda této nabídky nevyužít!

STOLNÍ TENIS

Vynikajícího výsledku dosáhli naši žáci i žákyně na okresním přeboru družstev ve stolním tenise AŠSK (Asociace školních sportovních klubů), který se konal v úterý 16.11. ve Vrchlabí. Družstvo děvčat ve složení Tereza Krčmářová a Lucka Slaninová obsadilo první místo! Družstvo chlapců ve složení Pavel Balcar, Martin Bůš a Ondra Mohr také zvítězilo. Obě družstva postupují do krajského kola, které se uskuteční ve středu 24. listopadu na ZŠ Voděrady. Děkujeme všem žákům a žákyním za perfektní reprezentaci a zároveň děkujeme panu Burešovi, který se našim žákům a žákyním dlouhodobě věnuje.

PODĚKOVÁNÍ

Vedení ZŠ děkuje panu Zapadlovi za opravu šicích strojů, které budou využity při výuce praktických činností.

SOUL ve Svobodě nad Úpou

V okolních základních školách se šíří informace, že SOUL a Z a OU ve Svobodě je v útlumu, že nesmí nabírat žáky atd. Opak je pravdou. Pro informaci uvádím několik údajů k dokreslení naší situace.

Současný stav ve Svobodě je 143 žáků + Fořt 67 žáků = 210 žáků. Na škole studuje 6 zahraničních studentů a 5 studuje dálkově obor podnikatel. Nábor máme povolený do všech oborů, které se učí ve Svobodě.

Kapacitně se rozšiřujeme do Čisté, kde využijeme ubytovací prostory a dílny. V koncepci školy počítáme s připravovanou investiční výstavbou nových dílen a odborných učeben. Majetek školy se od roku 1994 kdy činil 3,6 mil. Kč rozrostl na 176 mil. k roku 2004. Myslím, že tato krátká informace uveřejněná alespoň v místním tisku rozptýlí některé pochybovačné názory.

Pokud budete chtít další údaje jsou na **www.soules.cz**, kde je uveřejněna podrobná výroční zpráva školy za školní rok 2003/2004.

Mgr. Jan Korbelář

nahoru - obsah

Stopem přes tři oceány III.

Na pláži jsme potkali místní domorodce a povídali jsme jim, jak bychom rádi navštívili vesnici, kde bychom mohli zažít tradiční

fidžanský život a ne tu uměle připravenou zábavu, co turisté vidí v turistických oblastech. Byli velmi přátelští a rozdělili se s námi o svůj oběd. My jsme jim koupili na oplátku nějaká piva a pár hodin jsme tam seděli a pěkně si popovídali. Jeden z nich nám potom nabídl, že bychom mohli navštívit jeho vesnici, do které se nedá dojet autem, protože tam není cesta. Svezl nás ale lodičkou, kterou má zakotvenou hned u pláže. Lodka měla motor, a tak jsme nemuseli veslovat. Joel, já, Ili a jeho bratranec jsme se vypravili na hodinovou plavbu do zálivu Viti Levu.

Připluli jsme tam se západem slunce. Právě v tu chvíli domorodci nakládali svoje děti na jednu z jejich lodiček, aby je vzali do školy, která je vzdálena hodinu plavby. Ve vesnici nemají školu, a tak někdo z vesnice musí v neděli večer děti na týden odvézt na školní ubytovnu a v pátek je zase vyzvednout. Všechny děti, ale hlavně ty menší se rychle přiběhly podívat na tu bílou návštěvu ještě před tím, než musely nastoupit na lodičku. Desítky malých usměvavých dětí bylo krásné přivítání ve vesničce Nabunievi. Vešlo se tam kolem patnácti dětí od šesti do patnácti let. Při pohledu na přeplněnou loď se mně dělalo nevolno. Loď popluje hodinu za tmy s malými dětmi jen tak sedícími na boku lodičky. Kdyby jedno vypadlo, nikdo by to ani neviděl. Oni to ale dělají každý týden a ještě nikoho neztratili. Děti s křikem a máváním odpluly do tmy nedělní noci - a my jsme se vypravili do vesnice. Po cestě nám Ili ještě řekl, že nejdříve půjde říci náčelníkovi, že přivedl návštěvu a že pro něj máme savu-savu. Pak by mělo být vše v pořádku. Dorazili jsme tam v půl sedmé večer a všude už byl klid; neděle.

Stočlenná populace vesničky Nabunievi žije převážně v chýších udělaných z palmových větví a listů, ale hodně domků mělo také dřevěnou konstrukci a stěny z korodovaného plechu. Jsou to velice jednoduchá stavení s velkou obývací místností a pár pokojů na spaní. Domky měly také luxus generátoru na výrobu elektřiny poháněný naftovým motorem. Generátor zůstává v provozu od deseti hodin ráno do osmé večer. Ženy zůstávají přes den ve vesnici, ale muži vstávají v 6:00 a jdou sklízet cukrovou třtinu, či taro, což je kořen chutnající jako bramborový knedlík. To už jsme ale stáli u dveří do stavení náčelníka. Přišli jsme trochu pozdě, protože grog party (posezení u nápoje ze savu-savu = kávy) už začalo. Pomalu jsme tedy vešli dovnitř a tam jsme viděli patnáct úsměvů od ucha až k uchu a všichni nám signalizovali plácáním na podlahu vedle sebe, ať sundáme batohy a sedneme si mezi ně. Netrvalo dlouho a už jsem měl v ruce misku s kávou. Před vypitím nápoje, který chutná jako vývar z bláta, jsem ještě podle zvyku a tradice tlesknul a řekl: "Bula". Po dopití své misky všichni přítomní řekli: "mothee" a třikrát tleskli. Misku jsem vrátil domorodci uprostřed místnosti, který z velké mísy nabral více kávy a dal ji dalšímu v řadě.

Grog-party či káva-party je důležitá část fidžanské kultury. Je zvykem se po večerech sejít s kamarády, posadit se na podlahu kolem velké mísy kávy, popíjet a povídat. Je to moc krásný zvyk. Je úplně normální, když se na grog party sejdou stařešinové vesnice s klukama, kterým je jen 16 či 17. Všichni si pěkně povídají a vyprávějí příběhy. Bylo mi tam moc příjemně. Káva je sedativum, a tak po několika miskách člověku znecitliví ústa a trochu ho přestane poslouchat tělo. Kořen kávy se nechává v zemi hodně dlouho, aby dorostl do dostatečné síly a velikosti. Čím déle se v zemi nechá, tím silnější je potom káva. Většinou se kořen gvava ze země vyndá po třech letech. Fakt, že je tato káva sedativum, byl evidentní několikrát za večer, kdy i deset minut v kuse nikdo nic neřekl a všech patnáct lidí v místnosti sedělo v tureckém sedu s hlavou skloněnou k zemi a rozjímalo. V těch chvílích jsem se cítil trochu divně a myslel jsem si, že bych asi měl něco říci. Náčelník mě několikrát pomohl. Najednou se probral a řekl: "Martine, můžeš nám říci nějakou historku z domova?" Povídal jsem jim tedy o tom, jak jsem do školy jezdil na lyžích, a jak doma místo kávy lidé pijí pivo v hospodách, kde se často najde nějaký hrdina, který se rád pere. Také jsem jim popsal krásu českých holek, tak se nedivte, až se doma ukáže zájezd černých krasavců. Těžko chápali funkci sněžného skútru, a tak jsem to moc nerozebíral.

Nedokázal jsem jen sedět a nefotit. S dovolením náčelníka jsem udělal pár fotek. Všichni měli velkou srandu z toho, jak se vidí v monitoru na zadní straně digitálního foťáku. Musel jsem tedy foťák nechat kolovat, aby se všichni mohli podívat na každou novou fotku a srdečně se zasmát tomu, jak srandovně kamarád vypadá. Čas od času jsme také slyšeli jako zvon znějící železnou nádobu, ve které venku kluci drtili gvavu na další mísu. Vyprávění historek o celé fidžanské kultuře a zvycích bylo moc zajímavé a čas ubíhal velice rychle.

Najednou zhasla ta jediná žárovka visící jen tak ze stropu. Jeden z přítomných stařešinů rozsvítil petrolejku. Myslel jsem si, že někdo chce jít asi spát na postel, která byla jen za tenkým závěsem hned vedle nás. Nikdo tam ale nelezl. Pak jsem si uvědomil, že je 20:00, což je čas na vypnutí generátoru, a proto také přestali používat elektřinu. Všichni přítomní byli muži, a tak jsem se ptal, jestli se i ženy mohou účastnit na káva-party. Usmáli se a řekli, že samozřejmě. Nepřítomnost ani jedné z žen byla náčelníkem zdůvodněna tím, že se jim dnes asi nechtělo pit. Grog party pokračovala dlouho do noci. Joel odpadl ve 22:00, já o půlnoci a pár nadšenců tam ještě sedělo do 2:00.

20.9. 2004

Ráno jsme se ještě prošli po vesničce, abychom se rozloučili. Byla to moc příjemná návštěva a jednou se určitě vrátíme. Na pláž se s námi ještě přišel rozloučit Nuku, osmdesátiletý děda s proutěným

košem na zádech a mačetou v ruce. Před tím, než odešel směrem k plantážím cukrové třtiny, kde bude celý den makat ,ještě zopakoval, že nám moc děkuje za návštěvu a ať se určitě vrátíme. Jeho krásný a vřelý úsměv nikdy nezapomenu.

Zpět v přístavu jsme museli být až zítra, a tak jsme ráno vypluli s Ilim na ostrov Nananu-i-Cake, který je vzdálen jen jednu míli od pobřeží, abychom mu pomohli se sklizní spadných kokosových ořechů. Na Fidži je poměrně těžké získat nějakou práci, a tak lidi dělají všechno možné, aby uživili rodinu. On s kamarádem sbírá kokosové ořechy, aby je prodal fidžanskému Indovi, který z těch tvrdých slupek dělá přívěsky a náhrdelníky.

Na ostrůvek vzal Ili i svého čtyřletého synka Laje. Krátce po hození kotvy do moře nedaleko pláže Nananu-i-Cake jsme si to už kráčeli po hebkém písku žluto-bílé pláže, s cílem najít místo, kde jsou na zemi popadané kokosové ořechy. Takové místo jsme brzo našli. Bylo to pár desítek metrů od pláže uvnitř ostrova pod hustými listy palem, které nás krásně chránili před poledním sluncem. Ili uřízl jednu větev nedalekého stromu, aby jeden konec usekl a udělal z něj ostrý hrot. Tento klacek potom zabodl do země a pracoviště na loupání kokosu bylo hotové. Na hrot klacku potom nabodával kokosy a svižným pohybem je loupal až k té tvrdé slupce. On, Joel a Luksy se starali o loupání kokosu, zatímco já a Laj jsme pracovali na rozdělávání ohně. Oheň a kouř je při takové práci velice důležitý element, protože jinak krvežízniví komáři člověka uštípou k smrti. Ne doslova, ale opravdu jsem dříve neviděl, aby na mé ruce sedělo kolem třiceti komárů. Člověk se sice ožene a oni odletí. Po několika vteřinách jsou ale zpět, aby se napili lahodného červeného nápoje - evropské krve.

Na oheň jsme také házeli slupky kokosu, které krásně doutnaly a zakouřily téměř celý ostrov. Stejně jako komáři, jsme kolem poledne měli hlad. Joel a já jsme měli chleba a konzervu, což bylo dost pro nás všechny. Ili k moučníku usekl pár čerstvých kokosů. Neuvěřitelně rychle je mačetou osekál a otevřel, abychom ochutnali nejlepší kokos, jaký jsem kdy jedl. Bílé ,masíčko' uvnitř kokosu bylo krásně měkké a k jeho vykrojení jsme použili kus useklé vrchní slupky ořechu, který Ili lehce vytvaroval. Těžko se dá popsat sladkost a lahodnost mléka, které bylo v jádru ořechu, ale věřte mi, že to bylo vynikající. Laj nemluví anglicky a já nemluví fidžansky, přesto jsme na ten den byli nejlepší kamarádi. Ukázal mi také každou housenku či červa, kterého v okolí našel. Něco mi k tomu vždy pověděl - a já jsem s úsměvem přitakával. Já jsem ho zase učil, jak zakouřit celý ostrov doutnajícími ohněmi. Lítili jsme po palmovém lese, jak dva malí kluci, kteří nemluví stejným jazykem, ale špičkově si rozumějí. Na ostrove jsme zůstali celý den a naplnili jsme kokosy pět padesátikilových vaků. Nemohl jsem uvěřit, jak efektivně a lehce jim jde loupat kokosy. Po zavázání posledního plného vaku sloupnutou kůrou z okolního stromu, jsme už

mířili zpět k lodičce, abychom byli zpět před západem slunce. Všichni jsme si užili krásného dne a ani se nám nechtělo zpět do přístavu. Byl už ale čas. Se všemi jsme se rozloučili a už jsme si to kráčeli po silnici k hlavní křižovatce, abychom tam chytli autobus zpět do Lautoky. Po několika metrech chůze u nás zastavil pickup a pár domorodců nám signalizovalo, ať si naskočíme. Chlapi byli na cestě domů z plantáže cukrové třtiny. Vzali nás až na křižovatku. Tady se prostě pěšky nedá chodit. Vždy vás někdo vyzvedne a s úsměvem vás doveze, kam potřebujete.

Autobus tam měl být v 17:30. Přijel ale o hodinu později, což na Fidži není zase tak neobvyklé. Málo věcí se tady stane včas díky uvolněnému stylu místního života. Domorodci se stresují Evropanům jen smějí, když se zlobí kvůli několika minutám zpoždění. Tady se prostě žije podle "Fidži Time" = fidžanského času. Měli jsme štěstí. Tentokrát přijel autobus s okny, což jsme uvítali, protože už bylo trochu chladno. Po dvou hodinách nepohodlné jízdy jsme byli zpět v přístavu.

23. září 2004

Konečně bylo dokončeno vše, co je potřeba, aby loď mohla být spuštěna zpět do vody. Dnes byla Karmaladen po několika měsících práce vrácena tam, kam patří. Byl to příjemný moment, který jsme také řádně oslavili.

24. září 2004

Rixzene nám dnes sdělila nepříjemnou zprávu o tom, že možná na Marshallovy ostrovy plout nebude a že Karmaladen zůstane na Fidži. Prozradila nám, že na ostrově Vanua Levu koupila pozemek a že tady možná zůstane. Uvidíme, jak to dopadne. Každopádně nás to zaskočilo a zklamalo.

(pokračování příště)

nahoru - obsah

Informace, zprávy, inzerce

Dagmar Berrová - **starosta@musvoboda.cz**

- **RYBÁŘSKÁ ORGANIZACE OZNAMUJE** ..., že prodává ve vodárně ryby (pstruhy, siveny) každý pátek od 14.00 hod do 17.00 hod. Opět chystáme prodej vánočních ryb. Na Vaši návštěvu se těší rybáři
- **NÁVŠTĚVA MIKULÁŠE U VÁS DOMA !** ... Dne 5. 12. 2004 mezi 17-20 hod. Objednavky: telefonicky - 732 700 668, 603 439

747, osobně - U Karla IV. Návštěva Mikuláše je zdarma.

Mikuláš a kolektiv.

- **Řeka informací - www.krkonose-smo.cz ...** V sídle státní agentury CzechTourism v Praze - Vinohradech se uskutečnila tisková konference Města Špindlerův Mlýn, jejímiž hosty byli zástupci Krkonoš - svazku měst a obcí i Horské služby Krkonoše. Ústředním tématem, jak by se s přihlédnutím k datumu v kalendáři dalo odhadovat, nebyla pouze blížící se zimní sezóna a s ní tradiční záměr seznámit přítomné s aktualitami připravenými pro návštěvníky. Cílem dlouhodobějšího snažení je v "babylonu" informací naučit širokou veřejnost, jak se o Krkonoších dovědět to co je zajímavé, respektive, kde a jak to vlastně hledat. Podle zjištění je jedním z nejmasověji používaných informačních zdrojů televizní vysílání ČT 2 pořad Panorama - přímé přenosy monitorujících kamer z jednotlivých, turisticky atraktivních míst republiky s krátkými textovými zprávami v titulcích. Denní mnohamilionová sledovanost pořadu na televizní obrazovce napovídá, že lidé informace chtějí, hledají, že je zajímaví, a proto volí nejjednodušší způsob jak je získat. Dnes už se nepotýkáme s tvorbou slušných webových stránek, bez problémů přepneme v TV na teletext, vlastníme internet, telefony, i v malých střediscích Krkonoš vychází řada pěkných propagačních materiálů a tiskovin, pracují informační centra. I to jsou poměrně jednoduché přístupy k informačním zdrojům. Internetové stránky a např. telefonní čísla informačních středisek jsou těmi důležitými přístupovými "kódy", které zajistí další zdroje informací. A proto by se měli dostat široké veřejnosti tak zvané "pod kůži", ať už je to příjemné či nikoliv. Coca-Colu také zná už malé "robě" a slyšíme o ní a vidíme ji při různých příležitostech znovu a znovu. Společenský sál CzechTourismu se na několik hodin stal místem s onou "řekou informací", v tu chvíli určenou více než tří desítkám novinářů. Dr. Pavel Klapuš, manažer Krkonoš - svazku měst a obcí, při svém vystoupení shrnul jednotlivé projekty Svazku, upozornil na evropský unikát (zahrnující 540 kilometrů upravovaných běžeckých tratí), projekt "Krkonoše - lyžařský běžecký ráj", včetně páteřní "Krkonošské lyžařské cesty". Bílé stopy i letos, za soustavné péče dvou desítek provozovatelů, poslouží tisícům lidí, kteří si oblíbili běžecký sport. Novináři měli k dispozici tiskové podklady a řadu propagačních materiálů měst a obcí Krkonoš, včetně výtisků časopisu Krkonoše, které věnovala Správa KRNAP. Delegaci hostů doprovázel metrový Krakonoš, který se po půl roce svého působení v Montrealu a Torontu v Kanadě vrátil do Čech a je

opět připraven reprezentovat i při dalších příležitostech.

Dáša Palátková

- **VZPOMÍNKA NA JANU** ... Dlouho a statečně bojovala se zákeřnou chorobou legenda svobodského školství, velká učitelka paní Jana Zárubová. Dovoluji si mé vynikající třídní učitelce, ale později kamarádce říkat Jana. Léta jsem s ní spolupracoval, když byla ředitelkou naší školy. Byla to zlatá léta našeho školství, kdy ještě rodiče nemuseli posílat své děti do jiných škol. Schopná reprezentativní ředitelka, nenahraditelný výkonný zástupce p. Josef Slanina a fungující sbor. Jana měla mnoho úžasných předností. Nám, žákům předala tím nejfundovanějším způsobem obrovské množství vědomostí, které jsme zúročili zejména při dalším studiu. Ve třídě měla vždy přirozený respekt, který vyplýval z nadhledu její vysoké odbornosti. Navíc, nezastupitelná elegance, která jí provázela nejen ve škole. Byla přirozeným aristokratem naší školy. Paní Jana demonstrovala přesný význam pojmu, že učitelství je poslání.

Ing. Milan Oravec

nahoru - obsah
